

Postanowienie z 22 października 2003 r., [P 21/02](#)
**NIEDOPUSZCZALNOŚĆ INTERWENCJI UBOCZNEJ
W POSTĘPOWANIU PRZED TK**

Rodzaj postępowania: pytanie prawne sądu Tu: interwencja osoby fizycznej Inicjator: Naczelny Sąd Administracyjny	Skład orzekający: pełny skład	Zdania odrębne: 0
--	----------------------------------	----------------------

Pan M. K. zaskarżył do Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzję Ministra Sprawiedliwości utrzymującą w mocy uchwałę Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie, w której odmówiono przyjęcia pana M. K. na aplikację adwokacką. Odbycie takiej aplikacji jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu adwokackiego, a w konsekwencji do wykonywania zawodu adwokata.

NSA zawiesił postępowanie i, zgodnie z art. 193 Konstytucji, przedstawił pytanie prawne Trybunałowi Konstytucyjnemu. W pytaniu tym chodziło o to, czy przepis ustawy Prawo o adwokaturze upoważniający samorząd adwokacki do ustalania zasad prowadzenia konkursu na aplikantów adwokackich, pozostawiający organom samorządu swobodę w kształtowaniu kryteriów naboru i liczby aplikantów, jest zgodny z Konstytucją. Postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym zakończyło się 18 lutego 2004 r. wyrokiem (sygnatura jw.), w którym Trybunał orzekł, że przepisy ustawy zakwestionowane przez NSA są niezgodne z Konstytucją. Wyrok ten omawiamy osobno.

W toku rozpoznawania pytania prawnego NSA przez Trybunał Konstytucyjny, w lipcu 2003 r. pan M. K. wystąpił to Trybunału z wnioskiem o dopuszczenie go do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego. Wnioskodawca powołał się na art. 76 kodeksu postępowania cywilnego, który stanowi: „Kto ma interes prawny w tym, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść jednej ze stron, może w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji przystąpić do tej strony (interwencja uboczna)”. W myśl art. 20 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym do postępowania przed Trybunałem przepisy kodeksu postępowania cywilnego „stosuje się odpowiednio”.

Ponadto wnioskodawca argumentował, że dopuszczenie go do udziału w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w charakterze interwenienta ubocznego jest konieczne ze względu na równość stron procesowych, skoro Trybunał umożliwił przedstawienie opinii w sprawie przez Naczelną Radę Adwokacką.

ROZSTRZYGNIĘCIE

Trybunał oddalił wniosek pana M. K. o dopuszczenie go do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego w postępowaniu zainicjowanym pytaniem prawnym Naczelnego Sądu Administracyjnego.

GŁÓWNE TEZY UZASADNIENIA

1. W sprawach inicjowanych pytaniem prawnym sądu (art. 193 Konstytucji) istotą rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny jest ocena – z punktu widzenia wzorców konstytucyjnych przywołanych przez sąd przedstawiający pytanie – zgodności przepisów aktu normatywnego, który ma być podstawą rozstrzygnięcia tego sądu, z postanowieniami aktów o wyższej mocy. W postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym nie występuje wówczas konflikt interesów stron i element rozstrzygnięcia sporu „na korzyść jednej ze stron” w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego. Tym samym nie występują niezbędne i adekwatne przesłanki zgłoszenia – na podstawie art. 76 k.p.c. w związku z art. 20 ustawy o TK – interwencji ubocznej przed Trybunałem Konstytucyjnym przez osobę, która jest stroną postępowania prowadzonego przez sąd pytający.
2. Wyliczenie kategorii potencjalnych uczestników postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym zawarte w art. 27 ustawy o TK ma charakter katalogu zamkniętego.
3. Fakt, że w niniejszej sprawie przewodniczący składu orzekającego Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się do Naczelnej Rady Adwokackiej o przedstawienie opinii w sprawie (co dopuszcza § 24 ust. 3 pkt 2 regulaminu TK), pozostaje w bezpośrednim związku z przedmiotem pytania prawnego Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym chodzi o zgodność z Konstytucją przepisów ustawowych dotyczących kompetencji samorządu adwokackiego w zakresie ustalania zasad przeprowadzania konkursów na aplikację adwokacką. W żadnym wypadku nie jest to równoznaczne z nadaniem NRA statusu uczestnika postępowania przed Trybunałem i nie narusza zasady równości procesowej. Rozpoznając pytanie prawne NSA, Trybunał Konstytucyjny ma orzec o konstytucyjności przepisów ustawy, nie będzie natomiast oceniać uchwały organu samorządu adwokackiego wydanej w indywidualnej sprawie wnioskodawcy na podstawie kwestionowanej ustawy. Przysługujące wnioskodawcy na mocy art. 45 ust. 1 Konstytucji prawo do sądu jest w odniesieniu do wspomnianej uchwały NRA realizowane w postępowaniu przed sądem administracyjnym, w którym powinny być przestrzegane wymagania wynikające z art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Przepisy Konstytucji, ustawy o TK i regulaminu TK

Konstytucja

Art. 45. 1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Art. 193. Każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Ustawa o TK

Art. 20. W sprawach nie uregulowanych w ustawie do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 27. Uczestnikami postępowania przed Trybunałem są:

- 1) podmiot, który złożył wniosek lub skargę konstytucyjną,
- 2) organ, który wydał akt objęty wnioskiem lub skargą konstytucyjną,
- 2a) sąd, który przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne, o ile zgłosił udział w postępowaniu wszczętym na skutek tego pytania prawnego i wyznaczył spośród sędziów tego sądu umocowanego przedstawiciela,
- 3) organ statutowy partii - w sprawach o stwierdzenie zgodności celów lub działalności partii politycznych z Konstytucją,
- 4) centralny konstytucyjny organ państwa, którego dotyczy spór kompetencyjny,
- 5) Prokurator Generalny,
- 6) przedstawiciele Sejmu, Prezydenta Rzeczypospolitej i Ministra Spraw Zagranicznych - w sprawach o stwierdzenie zgodności z Konstytucją umów międzynarodowych ratyfikowanych w trybie art. 89 ust. 1 Konstytucji,
- 7) przedstawiciele Prezydenta Rzeczypospolitej i Ministra Spraw Zagranicznych - w sprawach o stwierdzenie

- zgodności z Konstytucją innych ratyfikowanych umów międzynarodowych,
8) Rzecznik Praw Obywatelskich, jeżeli zgłosił udział w postępowaniu dotyczącym skargi konstytucyjnej.

Załącznik do uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów TK z 22 października 1997 r. – Regulamin Trybunału Konstytucyjnego

§ 24 [...] 3. Skład orzekający Trybunału, w toku przygotowania rozprawy, może na wniosek przewodniczącego składu orzekającego lub sędziego sprawozdawcy postanowić o zwróceniu się przewodniczącego składu orzekającego do: [...]

- 2) określonych organów bądź instytucji państwowych, organizacji społecznych albo placówek naukowych o opinię we wskazanych kwestiach dotyczących rozpatrywanej sprawy [...]